

7/2555

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü

08.02.2012★ 0186

Sayı : B.07.0.GEP.0.10.20-
Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Daire Başkanlığı)

İlgi: 16 Ocak 2012 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.00-42116 sayılı yazı.

İlgide kayıtlı yazınızda; Kütahya Milletvekili Sayın Alim IŞIK'ın motorin fiyatlarının yüksekliğine ilişkin 7/2555 esas numaralı soru önergesi verdiği belirtilmektedir.

Söz konusu soruya ilişkin cevabımız aşağıdadır.

Aşağıdaki tabloda da görüleceği gibi brent tipi ham petrolün uluslararası piyasalardaki varil fiyatı 31.12.2002 tarihinde 46,84 TL iken 21.01.2012 tarihi itibari ile 200,12 TL olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamlar brent tipi ham petrol fiyatının 31.12.2002 tarihinden 21.01.2012 tarihine kadar TL bazında yaklaşık yüzde 327 oranında arttığını göstermektedir. 31.12.2002 tarihi itibariyle kırsal motorinin fiyatı 1,28 TL/lt iken 31.03.2011 tarihinde 3,21 TL/lt'dir. Bu zaman zarfında kırsal motorin fiyatı TL bazında yüzde 151 oranında artmıştır. 01.04.2011 tarihi itibariyle kırsal motorin satışına son verilmiştir.

Dönemler	Brent Tipi Ham Petrol Varil Fiyatı (TL)	Motorin (Euro Dizel) Fiyatı (TL)	Euro Dizeldeki Toplam Vergi Yükünün Piyasa Fiyatı İçindeki Payı (%)	Kırsal Motorin Fiyatı (TL)	Kırsal Motorindeki Toplam Vergi Yükünün Piyasa Fiyatı İçindeki Payı (%)
31.12.2002	46,84	-	-	1,28	59,2
31.12.2003	42,11	-	-	1,35	63,8
31.12.2004	54,30	-	-	1,73	62,7
31.12.2005	79,21	2,15	58,4	2,02	56,6
31.12.2006	86,00	2,32	55,2	2,20	53,2
31.12.2007	109,31	2,66	52,6	2,49	52,4
31.12.2008	68,95	2,42	56,8	2,34	55,2
01.12.2009	117,34	3,02	58,4	2,88	58,1
30.12.2010	146,48	3,32	54,5	3,16	54,3
31.12.2011	204,76	3,85	49,1	3,21	53,7
21.01.2012	200,12	3,86	49,0	-	-

2005 yılı başında satışına başlanan euro dizelin satış fiyatı 01.01.2005 tarihi itibari ile 1,86 TL/lit iken 21.01.2012 tarihi itibari ile 3,86 TL/lit'dir. Söz konusu zaman aralığında euro dizelin fiyatı TL bazında yaklaşık yüzde 108 artmıştır. Hem kırsal motorinin hem de euro dizelin fiyatındaki artış brent tipi ham petrol varil fiyatındaki artışın oldukça altında gerçekleşmiştir.

Motorinin satış fiyatı içerisinde katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi bulunmaktadır. 31.12.2002 tarihinde kırsal motorinin satış fiyatı içindeki vergi yükü yüzde 59,2 iken 31.03.2011 tarihinde bu oran yüzde 53,7'ye düşmüştür. Euro dizelin satış fiyatı içindeki vergi yükü ise 01.01.2005 tarihinde yüzde 65,1 iken 21.01.2012 tarihinde yüzde 49'a düşmüştür. Satış fiyatı içindeki vergi yüklerinin yıllar itibari ile gelişimi yukarıdaki tabloda gösterilmiştir.

ÖTV Kanuna ekli (1) sayılı listede, özel tüketim vergisine tabi olan çeşitli akaryakıt ürünleri listelenmiştir. Söz konusu (1) sayılı listede, 95 oktan kurşunsuz benzinden litre başına 1,8915 TL, motorinde ise litre başına 1,3045 TL ÖTV tahsil edileceği belirtilmiştir. Aynı listede yer alan ve denizcilik sektöründe kullanılan motorinler ise litre başına 1,2345 TL tutarında ÖTV'ye tabidir. Taşımacılık sektörümüzün yüzde 90'ı kara taşımacılığından oluşmaktadır. Taşımacılık sektöründe, deniz taşımacılığının istenilen düzeylerde olmamasından dolayı denizcilik sektörünün desteklenmesi ve bu amaçla maliyetlerinin bir kısmının giderilmesi için ÖTV'ye tabi tutulmayan akaryakıt temininin önü açılmıştır. 6 seri no.lu ÖTV Genel Tebliğinde açıklanan, 01.07.2003 tarih ve 2003/5868 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Türk Uluslararası Gemi Siciline ve Milli Gemi Siciline kayıtlı, kabotaj hattında münhasıran yük ve yolcu taşıyan gemilere, ticari yatılara, hizmet ve balıkçı gemilerine miktarı her geminin teknik özelliklerine göre tespit edilmek ve bu akaryakıtı kullanacak geminin jurnaline işlenmek kaydıyla verilecek akaryakıt için özel tüketim vergisi tutarı sıfıra indirilmiştir.

Denizcilik sektörünün geliştirilmesi amacıyla yapılan bu vergi indirimi gibi çeşitli destekler tarım sektörü için de söz konusudur.

Tarım sektöründe kullanılan motorindeki vergi yükündeki bu azalışların yanında çeşitli teşvikler de söz konusudur. 2010 yılında tarım faaliyetlerinde (tahıllar, yağlı tohumlu endüstri bitkileri, nadas, sebze alanı, bağ, meyve ve zeytin alanları) toplam 1,4 milyon ton mazot kullanılmıştır. Bu faaliyetler için yapılan akaryakıt tüketim miktarı karşılığında 2,7 milyar TL vergi tahsil edilmiştir. Daha önceki yıllarda yapıldığı gibi 2012 yılında da tarım faaliyetlerini desteklemeye devam edeceğiz. Bunun içinde 2012 yılı bütçesinde 600 milyon TL mazot desteği öngörülmektedir. Bu destekler kapsamında başvuru yapan bir çiftçi, litre başına ödediği tutarın yüzde 15'ini destek olarak alabilecektir. 2012 yılında mazot desteği birim fiyatları yüzde 9 ile yüzde 25 oranlarında, kimyevi gübre destekleme birim fiyatları da yüzde 9 ile yüzde 16 oranlarında arttırılmıştır. Bunun yanında 2011 yılında olduğu gibi 2012 yılında da çiftçilerin; alan ve ürün bazında desteklenmesi devam etmektedir. 2012 bütçesinde başlangıç ödeneği 2011 yılına göre yüzde 19,7 oranında arttırılmıştır. Destekleme ödeneklerine kredi faiz desteği ve tarımsal ürünlerin alımlarına ilişkin sübvansiyonlar gibi diğer destekleme ödeneklerini dahil ettiğimizde tarım kesimine toplamda 11 milyar TL düzeyinde bir destek öngörülmüştür.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere tarım sektörüne sunulan çeşitli destek ve teşvikler artarak devam etmektedir. Bunun yanında tarım sektörünün kullandığı motorinde 2002 yılına göre vergi yükünde azalışlar sağlanmış olup akaryakıt fiyatlarında görülen artışlar münhasıran dünya petrol piyasasındaki dalgalanmalardan kaynaklanmaktadır. İleriki yıllarda vergi tabanının genişlemesine paralel olarak vergi yükünün nispeten yüksek olduğu akaryakıt sektöründe vergi indirimlerine ilişkin çalışmalar yapılabilecektir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı